

ЗАКОНОПРАВИЛО
СВЕТОГА САВЕ

1

Садржај

Законоправила Светога Саве

Слово о седам светих и васељенских сабора (прва уводна глава)	1
Први васељенски сабор (у Никеји)	1
Други васељенски сабор (у Константинограду)	2
Трећи васељенски сабор (у Ефесу)	4
Четврти васељенски сабор (у Халкидону)	6
Пети васељенски сабор (у Константинограду)	10
Шести васељенски сабор (у Константинограду)	13
Седми васељенски сабор (у Никеји)	15
И још о свим светим саборима и о времену редоследа њиховог – који по којем беше	18
Помесни сабор 1. (у Антиохији)	18
Помесни 2. (у Анкири)	19
Помесни 3. (у Новој Кесарији)	20
Васељенски 1. – по реду 4. (у Никеји)	21
Помесни 5. (у Антиохији сиријској)	21
Помесни 6. (у Гангри)	21
Помесни 7. (у Сардикији)	21
Помесни 8. (у Лаодикији фригијској)	22
9. а васељенски 2. по реду (у Константинограду)	22
10. а васељенски 3. по реду (у Ефесу)	22
Помесни 11. (у Константинограду)	23
12. а васељенски 4. по реду (у Халкидону)	23
13. Помесни 13. (у Константинограду)	23
14. а васељенски 5. (у Константинограду)	25

15. по реду, а васељенски 6. (у Константинграду)	25
16. по реду, а васељенски 7. (у Никеји)	26
Тумачење стиха који гласи: „Господе Исусе Христе Боже наш, помилуј нас“ (друга уводна глава)	29
Тумачење Светог изобразенија вере, то јест: Верујем у једно- га Бога (трећа уводна глава).....	37
Тумачење молитве којој Господ Исус Христос научи ученике своје... „Оче наш који си на небесима“ (четврта уводна глава).....	41
Пролог, односно предговор сводитеља светих правила у четрнаест грана (пета уводна глава).....	44
Други предговор сводитеља правила која је по Петом сабору, са Шестог и Седмог, и оних по њима, приложио и припо- јио Апостолским правилима и оним са раније одржаних сабора	49
Титуле (тј. гране) зборника правила и одговарајуће главе сва- кој титули (шеста уводна глава)	52
Увод у Номоканон, то јест Законоправило, и излагање из ових књига садржаја свештених правила: светих апостола и седам светих васељенских сабора; али не само њих, него и помесних, и оних правила која су неки свети оци особно саставили, и како стоје по реду, и колико који сабор има правила	110
1. Излагање апостолских и отачких правила са тумачењима Алексија Аристина, ђакона и законохранитеља. Правила светих апостола	117
2. Светог апостола Павла црквених правила 17.....	159
3. Оба света и врховна апостола, Петра и Павла, правила 17.....	162
4. Свих светих апостола заједно, правила два.....	167
5. Свети и васељенски Први сабор у Никеји... Првог сабора, правила 20.....	168
6. Светог помесног сабора у Анкири, правила 25	187
7. Светог сабора у Новој Кесарији, правила 15.....	206

8. Светог помесног сабора у Гангри, правила 20	216
9. Светог помесног сабора у Антиохији сиријској, правила 25	224
10. Свети помесни сабор у Лаодикији фригијској..., правила 59	244
11. Свети васељенски Други сабор	244
12. Правила Трећег светог и васељенског сабора светих отаца, сакупљених у Ефесу	269
Посланица светих отаца овога сабора свима правовернима	276
Истог сабора из Посланице епископима у Памфилији	277
13. Четвртог светог и васељенског сабора у Халкидону, пра- вила тридесет	281
14. Правила светог помесног сабора у Сардикији, то јест у Средцу. Двадесет и једно правило	283
15. Светог и помесног сабора у Картагини, правила 138	306
Преписи Кирила Александријског оцима овога сабора	321
Посланица Атика, епископа константинградског, овом сабору	409
Свети образац вере сабора у Никеји	410
Из Посланице овога сабора римском папи Келестину	410
16. О оном што се збило у Константи граду, о Агапију и Гавадију	411
17. Правила Шестог васељенског сабора у Константи граду, у Трулској палати	413
18. Седмог васељенског сабора, који се по други пут сабра у Никеји, правила 22	414
19. Правила Првог и другог сабора, одржаног у Константи- граду у цркви Светих апостола. Правила 17	474
20. Три правила сабора сабраног у Константи граду, у чувен- ној цркви Божије мудрости, то јест у Светој Софији,	491
21. Из посланица светог и Великог Василија, упућених Амфи- лохију, епископу иконијском, и Диодору и некима други- ма, правила 91	498
Трећа посланица	499
Трећа посланица	529
Из Посланице светог Василија Амфилохију	542

Из Посланице светог Василија Диодору	543
Из Посланице светог Василија Григорију презвитеру	544
Из Посланице светог Василија сеоским епископима	544
Из Посланице светог Василија подчињеним му епископима – да не рукополажу за новац	544
Из Посланице светог Василија Амфилохију о Светом Духу. Глава 27. о неписаним обичајима	545
22. Истога (Василија Великог) 26 правила укратко о времену (запрећења) за сагрешитеље	546
23. Истога (Василија Великог) о томе колика су и каква места епитимијама, односно запрећењима	549
24. Истога (Василија Великог) поука презвитеру о божастве- ној служби, и о причешћу, и о онима који се не старају о запрећењима	550
О причешћу	552
Истога (Василија Великог) о онима који се не старају о епитимијама, односно о запрећењима	552
25. Истога, Василија Великог писмо Григорију Богослову о монашком устројству	553
26. Из Посланице светог Тарасија, архиепископа Константин- града, Адријану папи римском, разне главе из упутстава Божаствених писама, о томе да се не рукополаже за новац	563
27. Светог Дионисија, архиепископа александријског, о томе када треба у Велику суботу [оставити пост]	567
28. Светог Петра, александријског свештенотученика, пра- вила о онима који су отпали (од вере) у време гоњења и опет се покајали. Правила 14.	569
29. Светог Григорија Чудотворца, епископа Нове Кесарије, о збивањима при најезди варвара	572
30. Атанасија Великог, архиепископа александријског, Амону монаху о онима који се ноћу саблажњавају	575
Из Друге посланице	575

Истога (Атанасија Великог) из Девете празничне посланице о озакоњеним књигама	576
31. Из Посланице Атанасија Великог, Руфинијану епископу	577
32. Из беседа светог Григорија Богослова о истим тим књигама	577
Светог Амфилохија Селеуку, о истим тим књигама	578
33. Светог Григорија Ниског Литоју, епископу мелетинском, правила 8	580
34. Тимотеја, архиепископа александријског, једног од сто и педесет светих отаца сабраних у Константинограду против Македонија, правила 15.	585
35. Теофила, архиепископа александријског, објашњење поводом Богојављења кад падне у недељу. Укупно правила 14	587
36. Из Посланице Кирила архиепископа александријског Домну, правила 5, и друге главе из других његових посланица, и једна Евлогију Александријском	591
Истога (Кирила Александријског) из Посланице пендапољским и ливијским епископима	592
Истога (Кирила Александријског) Максиму ђакону	593
Истога (Кирила Александријског) Генадију архимандриту	593
Из Посланице Евлогију Александријском	593
37. Истога (Кирила Александријског) о правоверју 12 глава против Несторија	593
38. Из Посланице Генадија архиепископа Константинограда, и тада сабраног светог сабора, свима епископима	597
39. Из Посланице сабора у Константинограду Мартирију, епископу антиохијском, о томе како примати јеретике који прилазе Саборној цркви	598
40. Главе Велике цркве, односно Свете Софије, запечаћене златним печатом цара Јустинијана, о робовима који прибегавају у цркву	599
41. Димитрија, митрополита кизичког, о јаковитима и хацицарима	601

42. О масалијанима који се сада зову богомили – бабуни.	602
43. Петра, архиепископа антиохијског, венецијанском архиепископу, а овај беше при патријарху Константинограда Алексију	603
Леонта, архиепископа бугарског, из Прве посланице, [од трију посланица], о истим опреснацима	604
44. Блаженога Нила Црнорисца Посланица, упућена Хариклију презвитеру који сурово напада оне што сагрешују, те говори: „Није довољно за покајање усмено исповедање, ако не буде и испосничких подвига	605
45. Разне одредбе из Свитка божаствених новела у божаственом наслеђу цара Јустинијана	611
46. Новела благочастивог цара Алексија Комнина (35. новела).	673
Новела издата од христољубивог цара нашег Алексија Комнина, месеца јуна, индикта седмог, у години 6592, коју изложи Варда, чувар палате и први судија моћни (24. новела)	678
Подсећање чувара палате и великог стража Јована Тракисија, поводом које и разјашњење изложи цар наш свети, потврђујући наредбу своје раније новеле о браковима и наређујући да се са свештеним молитвама обављено обручење не може раскинути. Месеца марта 6600. године (31. новела)	687
47. Из разних наслова, то јест грана новела цара Јустинијана	699